PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS 2010/179/YUTP,

annettu 11 päivänä maaliskuuta 2010,

pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevan EU:n strategian mukaisten SEESACin asevalvontatoimien tukemisesta Länsi-Balkanin alueella

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 26 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Pienaseiden ja kevyiden aseiden liiallinen ja hallitsematon keskittyminen ja leviäminen ovat lisänneet turvattomuutta Kaakkois-Euroopassa pahentaen konfliktia alueella ja heikentäen konfliktin jälkeistä rauhanrakentamista, mikä vakavasti uhkaa alueen rauhaa ja turvallisuutta.

(2) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 15. ja 16 päivänä joulukuuta 2005 pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumista koskevan EU:n strategian, jäljempänä 'pienaseita ja kevyitä aseita koskeva EU-strategia', jossa vahvistetaan suuntaviivat EU:n toimille pienaseiden ja kevyiden aseiden osalta.

(3) Yhtenä pienaseita ja kevyitä aseita koskevan EU-strategian tavoitteena on edistää tosiasiallista monenvälisyyttä pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden tarjonnan ja epävakauttavan leviämisen vastaisten kansainvälisten, alueellisten sekä EU:n ja sen jäsenvaltioiden sisäisten järjestelyjen kehittämisessä. Pienaseita ja kevyitä aseita koskevan EU-strategian mukaan Länsi-Balkan on myös yksi niistä alueista, joihin aseiden laiton kauppa ja liiallinen keskittyminen ovat vaikuttaneet eniten.

(4) Yhdistyneiden kansakuntien kehitysohjelman (UNDP) ja edellisen Kaakkois-Eurooppaa koskevan vakaussopimuksen (vuodesta 2008 alueellinen yhteistyöneuvosto) puitteissa perustettiin "pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta vastaava Kaakkois-Euroopan selvitystoimisto", jäljempänä 'SEESAC'. SEESAC sijaitsee Belgradissa ja siihen kuuluu tekninen tukiyksikkö, joka tukee useita alueellisen ja kansallisen tason operatiivisia toimia.

(5) SEESACin tavoitteisiin kuuluu muun muassa pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden leviämisen ja liiallisen keskittymisen estäminen koko Kaakkois-Euroopassa. SEESAC korostaa erityisesti sellaisten alueellisten hankkeiden kehittämistä, joilla pyritään torjumaan aseiden kulkeutumista rajojen yli.

(6) EU tuki aiemmin SEESACia yhteisen toiminnan 2002/589/YUTP täytäntöönpanosta 21 päivänä lokakuuta 2002 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2002/842/YUTP, jota on laajennettu ja muutettu 17 päivänä marraskuuta 2003 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2003/807/YUTP ja 22 päivänä marraskuuta 2004 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2004/791/YUTP. Euroopan unionin neuvosto on pitänyt näiden neuvoston päätösten täytäntöönpanoa myönteisenä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. EU edistää turvallisuutta ja rauhaa Länsi-Balkanin alueella tukemalla tosiasiallista monenvälisyyttä ja asiaankuuluvia alueellisia aloitteita, joilla pyritään vähentämään pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden leviämisen ja liiallisen keskittymisen aiheuttamaa vaaraa rauhalle ja turvallisuudelle.

2. Jotta 1 kohdassa tarkoitettu tavoite saavutettaisiin, EU tukee SEESACin hanketta, jolla pyritään vähentämään pienten ja kevyiden aseiden aiheuttamaa turvallisuusuhkaa Länsi-Balkanin alueella. EU:n tukemien toimien erityisenä tavoitteena on oltava

— parantaa heikosti turvattujen ja epävakaiden ase- ja ampumatarvikevarastojen hallinnointia ja turvallisuutta,

— vähentää hävittämistoimin käytettävissä olevia ase- ja ampumatarvikevarastoja,

— tehostaa pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaa muun muassa panemalla täytäntöön kansainväliset ja kansalliset merkintä- ja jäljittämisvälineet Länsi-Balkanin maissa ja parantamalla aseiden rekisteröintiprosessia.

Yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta on liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'EU:n ulkoasiainedustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun hankkeen teknisestä täytäntöönpanosta vastaa SEESAC. Se suorittaa tehtävänsä EU:n ulkoasiainedustajan alaisuudessa. Tätä tarkoitusta varten EU:n ulkoasiainedustaja sopii tarvittavista järjestelyistä SEESACin kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun hankkeen toteuttamiseksi on 1 600 000 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla määrällä rahoitettujen menojen hallinnointiin sovelletaan Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavia menettelyjä ja sääntöjä.

3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Tätä varten se tekee SEESACin puolesta UNDP:n kanssa rahoitussopimuksen. Sopimuksessa määrätään, että SEESACin on varmistettava Euroopan unionin osuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mahdollisimman pian tämän neuvoston päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

EU:n ulkoasiainedustaja, raportoi neuvostolle tämän neuvoston päätöksen täytäntöönpanosta SEESACin laatimien säännöllisten raporttien perusteella. Nämä raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille. Komissio raportoi hankkeen täytäntöönpanon rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 24 kuukauden kuluttua päivästä, jona 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu rahoitussopimus tehdään. Sen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos rahoitussopimusta ei ole siihen mennessä tehty.

6 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 11 päivänä maaliskuuta 2010.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. BLANCO

LIITE

EU:N OSUUS PIENASEITA JA KEVYITÄ ASEITA KOSKEVAAN LÄNSI-BALKANIN ALUEEN SEESAC-HANKKEESEEN

1. **Johdanto**

Pienaseiden ja kevyiden aseiden suurimittaista keskittymistä Kaakkois-Euroopassa on pidetty pienaseita ja kevyitä aseita koskevassa EU-strategiassa suurena haasteena rauhalle ja turvallisuudelle. Erityisen huolissaan on oltu Länsi-Balkanin maista, koska niihin on perinteisesti kertynyt ase- ja ampumatarvikevarastoja. Pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niissä käytettävien ampumatarvikkeiden leviäminen vaikuttaa yhä välittömästi tähän alueeseen, ja lisäksi vaarana on edelleen, että siellä tehdään laitonta asekauppaa muualla sijaitseville konfliktialueille.

Tällä hetkellä Länsi-Balkanin maiden suurimpana haasteena on panna käytännössä täytäntöön pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan osalta antamansa oikeudelliset ja poliittiset sitoumukset, kuten pienaseita ja kevyitä aseita koskeva YK:n toimintaohjelma ja kansainvälinen merkintä- ja jäljittämisväline (ITI).

Sen vuoksi pienaseiden ja kevyiden aseiden leviämisen vaaran minimoimiseksi on hyvin tärkeää parantaa nykyisten pienase-, kevytase- ja ampumatarvikevarastojen turvallisuutta, hävittää ylijäämät ja tiukentaa pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontaa muun muassa panemalla ITI täytäntöön alueellisella tasolla ja parantamalla rekisteröintiprosessia. Nämä tavoitteet ja toiminnot vastaavat pienaseita ja kevyitä aseita koskevassa EU-strategiassa vahvistettuja tavoitteita ja toimintoja. SEESAC ehdottaa näitä kolmea toiminta-alaa koskevien hankkeiden toteuttamista.

2. **Hankkeen kuvaus**

2.1 *Varastojen hallinnoinnin parantaminen*

2.1.1 *Pienaseiden ja kevyiden aseiden varastojen hallinnointia koskevat alueelliset koulutusmoduulit*

Hankkeella pyritään kehittämään kolme opetusmoduulia Länsi-Balkanin maiden puolustus- ja sisäasiainministeriöissä materiaaliresursseista vastaaville viranomaisille, jotta ase- ja ampumatarvikkeiden varastoinnin turvallisuutta voitaisiin parantaa. Tarkastusryhmille ja viranomaisille järjestetään kurssi, jonka tarkoituksena on perehdyttää heidät parhaisiin varastojen hallinnointitekniikoita koskeviin käytänteisiin.

Hankkeen täytäntöönpanon ansiosta tietoisuus varastojen hallinnointia koskevista kansainvälisistä standardeista ja parhaista käytänteistä paranee. Varastojen hallinnointimenettelyjen täytäntöönpanon taso ja laatu paranevat, mikä puolestaan lisää varastojen turvallisuutta.

2.1.2 *Pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden varastojen turvallisuuden parantaminen*

Hankkeella parannetaan ase- ja ampumatarvikevarastojen turvallisuutta Länsi-Balkanin alueella antamalla erityistä teknistä ja infrastruktuuriin liittyvää apua turvallisen varastoinnin edellytysten kohentamiseksi. Hankkeen toiminnoilla autetaan Bosnia ja Hertsegovinan sekä Montenegron puolustusministeriöitä ja Kroatian sisäasiainministeriötä hankkimaan ja asentamaan tarvittavat varusteet ase- ja ampumatarvikevarastojen turvaamiseksi. Varastojen hallinnoinnista vastaavalle henkilöstölle tarjotaan koulutusta.

Hanke parantaa turvallisuusmääräyksiä ja pääsynvalvontaa valituilla varastointipaikoilla, mikä lisää ampumatarvikevarastojen turvallisuutta. Näin ollen varkauksien ja hallitsemattomien räjähdysten vaara pienenee huomattavasti, koska ampumatarvike- ja asetilanteen valvonta tehostuu.

2.2 *Pienaseiden ja kevyiden aseiden hävittäminen*

Hankkeen tavoitteena on parantaa turvallisuutta ja pienentää leviämisen vaaraa vähentämällä huomattavasti varastoissa olevien ylijäämäaseiden määrää. Hankkeeseen kuuluu useita pienaseiden ja kevyiden aseiden hävittämistoimia, joiden tarkoituksena on vähentää Kroatian ja Serbian sisäasiainministeriöiden hallussa olevaa pienaseiden ja kevyiden aseiden ylijäämää. Hankkeella pyritään hävittämään Kroatiassa noin 30 000 asetta. Serbiassa hävitettävien aseiden määräksi arvioidaan 40 000 kappaletta.

Hankkeen ansiosta ylijäämien ja takavarikoitujen pienaseiden ja kevyiden aseiden lukumäärä vähenee huomattavasti Kroatian ja Serbian sisäasiainministeriöiden varastoissa. Palautettujen aseiden hävittäminen estää merkittävällä tavalla pienaseiden ja kevyiden aseiden leviämistä edelleen. Lisäksi se parantaa turvallisuutta ja lisää tietoisuutta pienaseita ja kevyitä aseita koskevista kysymyksistä näissä kahdessa maassa.

2.3 *Pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan lisääminen*

2.3.1 *Kansallisten aseiden rekisteröinti- ja kirjaamisjärjestelmien kehittäminen*

Hankkeella kehitetään tai parannetaan olemassa olevia aseiden rekisteröinti-, lupa- ja kirjaamisjärjestelmiä. Rekisteröintijärjestelmiin kuuluu yksityishenkilöiden ja/tai oikeushenkilöiden omistamien ampuma-aseiden kirjaamiseen ja ampumatarvikkeiden sallittuun hallussapitomäärään liittyviä toimintoja. Kirjaamiseen annettavaan tukeen kuuluu sellaisten ohjelmistojen kehittäminen, joilla tunnistetaan sekä siviilihenkilöiden hallussa olevat aseet että paikallisen poliisiaseman tai keskusvaraston kaltaisissa varastotiloissa, hyväksytyissä varastoissa tai asevarikoissa olevien aseiden, ampumatarvikkeiden ja/tai räjähteiden hallinnointiin liittyvät toimet. Sen avulla aseet ja niiden käyttäjät ja varastojen sijainti voidaan jäljittää, vaikka ne eivät olisi käytössä. Hankkeen toiminnot muodostavat myös riittävän teknisen infrastruktuurin, jotta aseiden rekisteröintiohjelmisto voidaan ottaa käyttöön.

Sähköisten rekisteröinti- ja kirjaamisjärjestelmien kehittäminen ja perustaminen aseita varten johtaa YK:n ampuma-asepöytäkirjan ja ITI:n mukaisesti vahvistettujen rekisteröinti- ja kirjaamisvaatimusten täytäntöönpanoon.

2.3.2 *Aseiden kerääminen ja rekisteröinti*

Hankkeen tarkoituksena on tukea kaikenlaisten aseiden, räjähteiden, taisteluvälineiden ja ampumatarvikkeiden keräämistä muun muassa tekemällä siviilihenkilöiden hallussa olevat aseet laillisiksi rekisteröimällä ne.

Tiedotustoimia koordinoivat komiteat, joihin kuuluu sisäasiainministeriöiden ja UNDP:n/SEESACin asiantuntijoita ja tarvittaessa asiaankuuluvia muita suhdetoiminnan asiantuntijoita, jotta laittomien ampuma-aseiden laillistamista ja vapaaehtoista luovuttamista koskevista yksityiskohdista voitaisiin tiedottaa moitteettomalla tavalla. Kampanjoissa keskitytään paikallisiin tiedotuskanaviin, joiden kautta maakuntataso saavutetaan tehokkaimmin. Paikallistiedotusta tehostetaan kansallisella tasolla raporteilla, haastatteluilla ja dokumenttiohjelmilla. Tietoja kampanjoista annetaan sähköisten ja painettujen tiedotusvälineiden kautta. Kampanjan sanoma on myönteinen ja kuvaa lain täytäntöönpanoa käytännön näkökulmasta.

Hanke parantaa turvallisuutta koko Länsi-Balkanin alueella, sillä vaaralliset aseet poistuvat kaduilta suuren yleisön ja poliisin molemmansuuntaisen kommunikaation ansiosta. Hanke kohdistetaan erityisesti kaikkiin laittomia aseita hallussaan pitäviin ikäryhmiin ja kaikkiin aseiden hankintaa suunnitteleviin henkilöihin.

2.3.3 *Merkitsemistä ja jäljittämistä koskeva alueellinen seminaari*

Hankkeeseen kuuluu kaksipäiväinen alueellinen seminaari, joka alustavien suunnitelmien mukaan järjestetään Belgradissa Serbiassa. Seminaarissa tarkastellaan, miten kansainvälisten välineiden noudattamisessa sekä merkitsemistä ja jäljittämistä koskevan kansallisen lainsäädännön antamisessa on edistytty Länsi-Balkanin alueella. Samalla tarkastellaan myös kansallisen lainsäädännön täytäntöönpanoa. Erityisenä tavoitteena on ottaa käyttöön YK:n ampuma-asepöytäkirjan mukainen tuontiaseiden merkintävaatimus.

Alueelliseen seminaariin osallistuu edustajia mm. Länsi-Balkanin maista, kansainvälisistä järjestöistä, valtiosta riippumattomista järjestöistä ja kansallisilta teollisuudenaloilta sekä teknisiä asiantuntijoita EU:n jäsenvaltioista. Seminaariin odotetaan enimmillään 50 osallistujaa.

Seminaarin esityksistä, keskusteluista ja suosituksista laaditaan raportti. Seminaariasiakirja julkaistaan internetissä.

3. **Kesto**

Hankkeen arvioitu kokonaiskesto on 24 kuukautta.

4. **Edunsaajat**

Hankkeen edunsaajia ovat Länsi-Balkanin maiden kansalliset toimielimet, jotka vastaavat asevalvonnasta ja varastojen hallinnoinnista.

Länsi-Balkanin maiden väestö hyötyy tästä hankkeesta, koska pienaseiden ja kevyiden aseiden laajamittaisen leviämisen aiheuttama turvattomuuden ja epävakaisuuden vaara vähenee.